

Hel- och/eller delårsuppföljning: 2014

Insatsnamn: PTSD-Center

Insatsägare: Malmö Stad, Arbetsmarknads-, gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen/JobbMalmö

Samverkansparter: Arbetsförmedlingen och Region Skåne

Målgrupp: Nyanlända inom Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag (Lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare med PTSD-problematik.

1. Sammanfattning och slutsats

Tidigare år har vi redovisat hela PTSD-Centers verksamhet vilket omfattar 190 platser varav 120 SFI-platser. 2014 har vi valt att endast redovisa och redogöra för den Finsamfinansierade delen av PTSD-Center vilket omfattar 50 platser.

Totalt har 66 personer varit inskrivna på PTSD-Center under året. Antal remisser inkomna från Arbetsförmedlingen har varit 47 (13 kvinnor/34 män). 10 av dessa står i kö till bedömningssamtal. Antal personer som skrivits in på PTSD-Center är 31 vilket är något färre än 2013. 8 av dessa är kvinnor vilket också det är en minskning jämfört med 2013.

Totalt har 25 personer avslutats varav 3 är kvinnor. Av de avslutade skrevs 8 ut till arbete och 11 har fortsatt på PTSD-Center inom Jobb- och utvecklingsgarantin.

Effekterna av samlokaliseringen med JobbMalmös personal, Komvux lärare, Arbetsförmedlingens handläggare och sjuksköterska från Region Skåne har bidragit till resultatet. Även samarbetet med Röda Korsets behandlingscenter hjälper deltagarna att gå vidare.

Via nöjdhetsenkät som genomfördes under december 2014 till samtliga på PTSD-Center (Finsam + JobbMalmö) var svarsfrekvensen 40 %. 88 % svarade att de var nöjda eller mycket nöjda med insatsen.

Utvecklingen på PTSD-Center är en pågående process och allt fler metoder som krävs för att arbeta med denna komplicerade målgrupp utvecklas; parallella, anpassade och individualiserade insatser med fokus på framtiden.

2. Kort presentation av insatsen

PTSD-Center är en verksamhet för malmöbor som p g a krigsrelaterade trauman eller migrationsrelaterad stress upplever symptom eller fått diagnos posttraumatiskt stressyndrom (PTSD).

Genom att parallellt erbjuda anpassad SFI, arbetsförberedande insatser, hälsofrämjande

insatser och genom behandling på Röda Korset, underlättas vägen till arbete, studier och självförsörjning.

Sekundär målgrupp är personal och tjänstemän som i sitt dagliga arbete kan komma att möta personer med PTSD-problematik. Dessa ska nås genom utbildnings- och informationsinsatser.

2.1. Målgruppen

Se ovan punkt 2.

2.2. Aktiviteter

Deltagarna har under 2014 erbjudits anpassad svenskundervisning genom Komvux Södervärn, som bedriver undervisningen i PTSD-Centers lokaler med sex lärare och en elevassistent. Modersmålsundervisning ges efter behov i somaliska och arabiska. Konversationsövning ges på lätt svenska genom besök av konversatörer 1 dag/vecka. I undervisningen finns inslag av tema inom arbetsmarknad och friskvård. Nära samverkan sker mellan personal från Komvux och JobbMalmö på plats.

Olika arbetsförberedande insatser sker genom; tidig och allmän arbetsmarknadsinformation för att tidigt ge fokus på arbete eller studier, yrkesvägledning, hjälp med att skriva CV och personligt brev, arbetsträning, praktik, Arbetsförmedlingens insatser på plats och studiebesök på olika arbetsplatser. Två arbetsförmedlare på halvtid finns på PTSD-Center.

Parallellt med JobbMalmös och Arbetsförmedlingens insatser kan deltagare få behandling via Röda Korsets behandlingscenter (RKC) i Malmö. Detta kan ske individuellt eller i grupp. PTSD-Center har tillgång till 10 årsplatser på RKC. Det kan innebära att fler får olika insatser. Utöver psykologkontakt finns även möjlighet att träffa läkare eller sjukgymnast. Man kan även få hjälp genom BUP:s Team för Krigs- och tortyrskadade (TKT) som behandlar hela familjen. Antalet psykoedukativa insatser har utökats under 2014 och tanken är att de insatserna ska bli en stadig del av PTSD-Centers utbud. Ett flertal psykosociala gruppinsatser finns att tillgå som personalen på PTSD-Center själva ger eller tillsammans med annan samverkanspart, t ex kurator på Eriksfälts församling. Grupper hålls kring teman att vara förälder i Sverige, kvinnogrupp samt Cope-utbildning tillsammans med TKT.

PTSD-Center erbjuder olika friskvårdsinsatser till deltagarna. På centret finns en anställd friskvårdskonsulent på 50 % och en sjuksköterska från Region Skåne 1 dag/vecka. Konsulenten gör en hälsoprofilbedömning på alla deltagare som sedan följs upp efter några månader. Hon kan genom detta initiera samtal om kost, motion, sömn mm. Det finns även möjlighet att därefter få träffa sjuksköterska för blodtryck, få remiss vidare inom sjukvården. Friskvårdsinsatser som ges på plats är massage, avspänning och mindfulness. Under 2014 har man ytterligare utvecklat arbetet med Komvux Södervärn genom att integrera friskvårdsinsatser i språkundervisningen i syfte att förbättra deltagarnas koncentrations- och inlärningsförmåga. Dessutom kan deltagarna få sjukgymnastik, styrketräning eller annan fysisk aktivitet, yoga eller bassängräning genom RKC.

I ansökan beskrevs ett utvecklingsområde ”Grön Rehab”, avseende metoder där naturen ingår i behandlingen. Detta eftersom man vet att vistelse i natur och trädgård är läkande för personer med stressrelaterad problematik. På PTSD-Center finns en mobil rehabträdgård i

närmiljön där man odlar grönsaker och blommor. PTSD-Center har utvecklat ett samarbete med Lindängelunds rekreationsområde. Grön Rehab har integrerats med SFI-undervisningen och utflykter sker med egen buss till olika parker och naturområden.

2.3. *Implementering*

Arbetsförmedlingen har huvudansvaret för arbetsförberedande insatser till nyanlända men saknar möjlighet att ingå avtal med kommunerna. Det behövs nya regler som ger arbetsförmedlingen möjlighet att använda kommunens insatser genom samverkansavtal. SKL har fört en dialog med arbetsmarknadsdepartementet och den förra regeringens samordnare för flyktingmottagande om utökade möjligheter för att anordna lokala insatser i samverkan mellan kommun och AF. SKL konstaterar att det inte finns några hinder i lagstiftningen för kommuner att samverka med AF men att AF behöver ett tydligare mandat genom t ex sina regelverk. Till dess finns inget annat sätt att samverka kring målgruppen än genom Finsam.

2.4. *Ekonomi (komplettering till separat mall)*

Vi beräknar avropa enligt följande; 100000: - under budgeterat p g a av ej tillsatt praktiksamordnare under sep-nov samt ej fullt nyttjande av budgeterad pott för utvecklingsmedel

3. Resultat

Totalt har 66 personer varit inskrivna under året. PTSD-Center har tagit emot 47 remisser från Arbetsförmedlingen. 37 av dessa har bedömts och 10 väntar på bedömning. Bedömningarna handlar om personen har PTSD-liknande problematik och om PTSD-Center är den mest lämpade insatsen. 31 personer har varit inskrivna på PTSD-Center under 2014 varav 8 kvinnor och 23 män. Detta är en minskning jämfört med 2013 då 38 personer var inskrivna. Av de inskrivna är inga i åldern 18-24, 5 personer i ålder 25-29. Målgruppen kommer huvudsakligen från Syrien (11 personer) samt statslösa födda i Syrien (8 personer). Övriga kommer från Irak, Afghanistan, Iran och Libanon. Utbildningsnivån hos de 31 inskrivna är fördelat enligt följande:

- Analfabeter	11 (3 kvinnor/8 män)
- Grundskola	10 (1 kvinna/9 män)
- Gymnasium	5 (2 kvinnor/3 män)
- Högskola	5 (2 kvinnor/3 män)

3.1. *Måluppfyllelse*

Totalt har 25 personer avslutats varav 3 är kvinnor. Avslutsorsaker är följande:

- Arbete	8 (0 kvinnor/8 män)
- Jobb- och utvecklingsgarantin	11 (2 kvinnor/9 män)
- Fortsatt rehabbehov	1 (0 kvinnor/1 man)
- Sjukskrivning	4 (1 kvinna/3 män)
- Avbruten planering	1 (0 kvinnor/1 man)

Resultatmålet Arbete eller studier 50 % uppnås inte 2014. Att ingen avslutas till studier bör analyseras med anledning av den låga utbildningsbakgrunden som en stor andel av deltagarna har.

Betyg godkänt är satt för 8 elever.

Via nöjdhetsenkät som genomfördes under december 2014 till samtliga på PTSD-Center (Finsam + JobbMalmö) svarade 40 %. 88 % svarade att de var nöjda eller mycket nöjda med insatsen. 81 % att de var nöjda med personalens bemötande och 61 % upplevde att deltagande bidragit till att man närmat sig arbete eller studier.

3.2. *Samverkansprocessen*

Styrgruppen med representanter från JobbMalmö, Komvux Södervärn, Arbetsförmedlingen, Region Skåne och Röda Korset har träffats regelbundet under året och diskuterat inriktning på verksamheten, erfarenhetsutbyte samt information om varandras verksamheter. En ansökan gjordes att förlänga PTSD-Center i dess nuvarande form t o m 150430.

JobbMalmö samverkar nära Arbetsförmedlingen. Samarbetet mellan JobbMalmö arbetsmarknadssekreterare och arbetsförmedlarna på plats har inneburit att AF:s handläggare både lärt känna deltagarna och arbetsmarknadssekreterarna bättre och på så sätt kunnat komma in tidigt i processen med sin kompetens. Samarbetet med RKC innebär kortare beslutsvägar och bra hjälp med att göra underlag inför bedömning av funktionsnedsättning som behövs inför anställning med statlig lönesubvention från Arbetsförmedlingen. Fysioterapeuterna på RKC har även medverkat med sin kompetens i introduktions- och psykoedukationsgrupperna som hållits för deltagarna, erbjudit olika friskvårdsinsatser och även träffat deltagare individuellt för t ex fysioterapi.

Tillgången till en sjuksköterska från Vårdcentralen Törnrosen har underlättat för deltagarna att hitta rätt vård, då hon både kunnat ge information och underlättat vid remissförfarandet. Sjuksköterskan har även deltagit i introduktions- och psykoedukationsgrupperna och fungerat rådgivande i behandlingsplanering med övrig personal.

Personal från JobbMalmö och Komvux Södervärn har gått MI utbildning i Röda Korsets regi.

PTSD-Center har under 2014 tagit emot studiebesök från Sverige, Finland, Holland, Tyskland, Österrike och Estland.

3.3. *Framgångsfaktorer, hinder och utmaningar*

Framgångsfaktorer:

- Resurseffektiv. Samlokaliseringen av alla berörda parter som arbetar med målgruppen utifrån sina olika kompetenser, gör att insatsen är effektiv och deltagaren slipper söka sig runt i olika myndigheter och organisationer.
- Att SFI-undervisningen sker i anpassad form, samlokaliserat och med modersmåls lärare på plats.

- Friskvårdsinsatser och Grön Rehab integrerat med SFI-undervisningen.
- Att frivilliga konversatörer kommer till PTSD-Center regelbundet vilket gör att deltagarna får öva sin svenska utanför klassrummet.
- Tillgång till terapeutisk behandling på RKC och deras stora möjlighet till individualiserad hjälp i olika former.
- Bra service och stora resurser från Arbetsförmedlingen.
- Tidiga introduktionskurser och arbetsmarknadsinformation så att deltagarna tidigt fokuserar på att det är möjligt att komma vidare till arbete eller studier.

Hinder:

- Flera inskrivna har väldigt låg utbildningsnivå varav en del är analfabeter som innebär en längre väg innan arbete
- En stor andel av kvinnorna har aldrig förvärvsarbetat och en hel del av de som har en utbildning har aldrig arbetat inom sitt yrke p g a krigs- och flyktsituationen.
- För de nyanlända från Syrien, med en krigssituation i hemlandet, innebär att många av dem har ett pågående trauma och är oroliga för sina anhöriga.
- Många är bostadslösa och detta påverkar deras planering och möjligheter att koncentrera sig på SFI-studierna.
- Lång kö till behandling på RKC vilken kan skapa en obalans mellan olika insatser på PTSD-Center.
- Svårt att få läkarutlåtanden och kognitiva utredningar.
- Stor personalomsättning och sjukskrivningar har påverkat verksamheten under 2014.
- JobbMalmös omorganisation har inneburit förändringar när det gäller praktikanskaffning då denna funktion har flyttats till en annan enhet inom JobbMalmö. Detta försvårar helhetsperspektivet i och med att flera aktörer blir inblandade i deltagarnas planerade process mot arbete.

3.4. Förekomna och/eller förväntade avvikelser

P g a personalbrist på RKC har inga utbildningsinsatser inom PTSD genomförts till tjänstemän som i sitt dagliga arbete kan komma att möta personer med PTSD-problematik.

Vi beräknar avropa enligt följande; 100 000:- under budgeterat pga av ej tillsatt praktiksamordnare under sep-nov samt ej fullt nyttjande av budgeterad pott för utvecklingsmedel.

3.5. Ev. utvärdering

4. Bilagor

